

***A szintetikus opioidok új osztálya: a nitazének***  
The Conversation, Published: September 25, 2023 6.24pm

**Kulcsszavak:** népegészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, opioidok, nitazének, nemzetközi

**Forrás Internet-helye:** <https://theconversation.com/nitazenes-synthetic-opioids-more-deadly-than-fentanyl-are-starting-to-turn-up-in-overdose-cases-212589>

Az alvilág „kémikusai” folyamatosan macska-egér játékot játszanak a bűnüldöző szervekkel. Miközben szorgosan kutakodnak a régi gyógyszerfejlesztési dokumentációkban, új pszichoaktív szereket szintetizálnak, a kutatás során elejtett hatóanyagjelölteket más funkcióval keltenek életre. Az opioid-válság így ismét szárba szökken. Néhány éve a feketepiacon megjelenő opioidokban és a kábítószer halálos áldozatainak leleteiben feltűnik egy új szubsztancia-osztály: a nitazének. Ezeket eredetileg a svájci *Ciba Pharmaceuticals* fejlesztette ki az 1950-es években fájdalomcsillapítóként. Ám sohasem kerültek piacra.

Mostanság az Atlanti-óceán mindkét partján megsokasodott a nitazénekkal való túladagolás okozta halálesetek száma. Az Egyesült Királyságban a közelmúltban nemzeti megbiztonsági riasztást bocsátottak ki, miután az elmúlt két hónap során az opioidokkal összefüggő halálesetek száma az egekbe szökött, ezek közül pedig több nitazénekkal függött össze.

A nitazének egyes osztályaihoz tartozó hatóanyagok hatása százszor erősebb a morfinénál, azaz ugyanolyan erős mint a fentanil. A nitazén (C<sub>20</sub>H<sub>24</sub>N<sub>4</sub>O<sub>2</sub>) a benzimidazolok csoportjába tartozó szintetikus opioid. Derivátumai közé tartozik többek között a 4'-hidroxinitazén.

A nitazének hatásai: A morfin, a heroin és a fentanil  $\mu$ -opioid-receptorokat aktiválnak. A fentanil azonban sokkal kisebb dózisokban is hat mint a morfin és a heroin – egyes nitazének pedig még a fentanilnál is alacsonyabb dózisban csillapítják a fájdalmat. Nagyobb dózisokban a nitazének az eufória érzetét váltják ki, amit aluszékonyság követ. E szubsztanciák nemcsak fájdalomcsillapító vagy euforikus hatással járnak, hanem a légzésre is befolyást gyakorolnak. Opioid túladagolásnál általában ez a halálok.

**A *Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – EMCDDA)* 2021-ben több mint 880 új pszichoaktív szer megjelenésére hívta fel a figyelmet.**